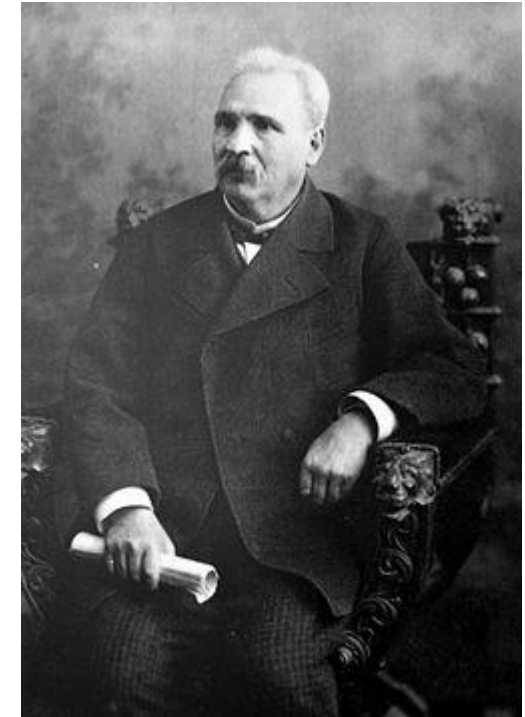

ПЕТКО СЛАВЕЙКОВ

Петко Рачов Славейков е български поет, публицист, фолклорист и политик.

Той е сред водачите на Либералната партия след Освобождението, председател на Народното събрание (1880) и министър в няколко кабинета (1880 – 1881, 1884 – 1885).

Славейков е баща на 9 деца, от които политиците Иван Славейков и Христо Славейков, публициста Рачо Славейков и поета Пенчо Славейков.

„ВСЯКА ВЛАСТ, КОЯТО
СЕ ОТДАЛЕЧАВА ОТ
НАРОДА, ПАДА КАТО
ДЪРВО ОТСЕЧЕНО В
КОРЕНА.“

ПЕТКО СЛАВЕЙКОВ

WWW.PETKOSLAVEYKOV.FUNDATION.BG

Произход и младежки години

Роден е на 17 ноември 1827 г. в Търново, в дома на Рачо Казанджията. Майка му Пенка умира скоро след раждането му. Дядо му Рачо Чехларя е от Банско или Якоруда. Заради убийството на турчин, принуждавал го да го носи на гръб през река Глазне, бяга и се преселва в Търново. Бащата на Петко, също Рачо, се заема с казанджийство. Той е слабо образован, но е с горд български дух. В селото на майка си, Вишовград, Петко вижда славеи, които го впечатляват дотолкова, че променя фамилията си на Славейков. Друга версия за произхода на псевдонима, с който ще бъде запомнен в българската литература, е родът на неговата майка – Буюклиеви, в превод от турски – Славейкови.

Учи последователно в Търново, Дряново, Трявна и Преображенския манастир. Самообразова се с много четене в библиотеките на манастирите около Търново. Голяма роля за неговото възпитание изиграва запознаването му с „История славянобългарска“ на Паисий Хилендарски. По-късно учи в Свищов (при Емануил Васкидович), разширява познанията си по гръцки и се запознава с произведения от сръбската и западноевропейската литература. Първото му литературно произведение „Акатист на три светители“ е запазено.

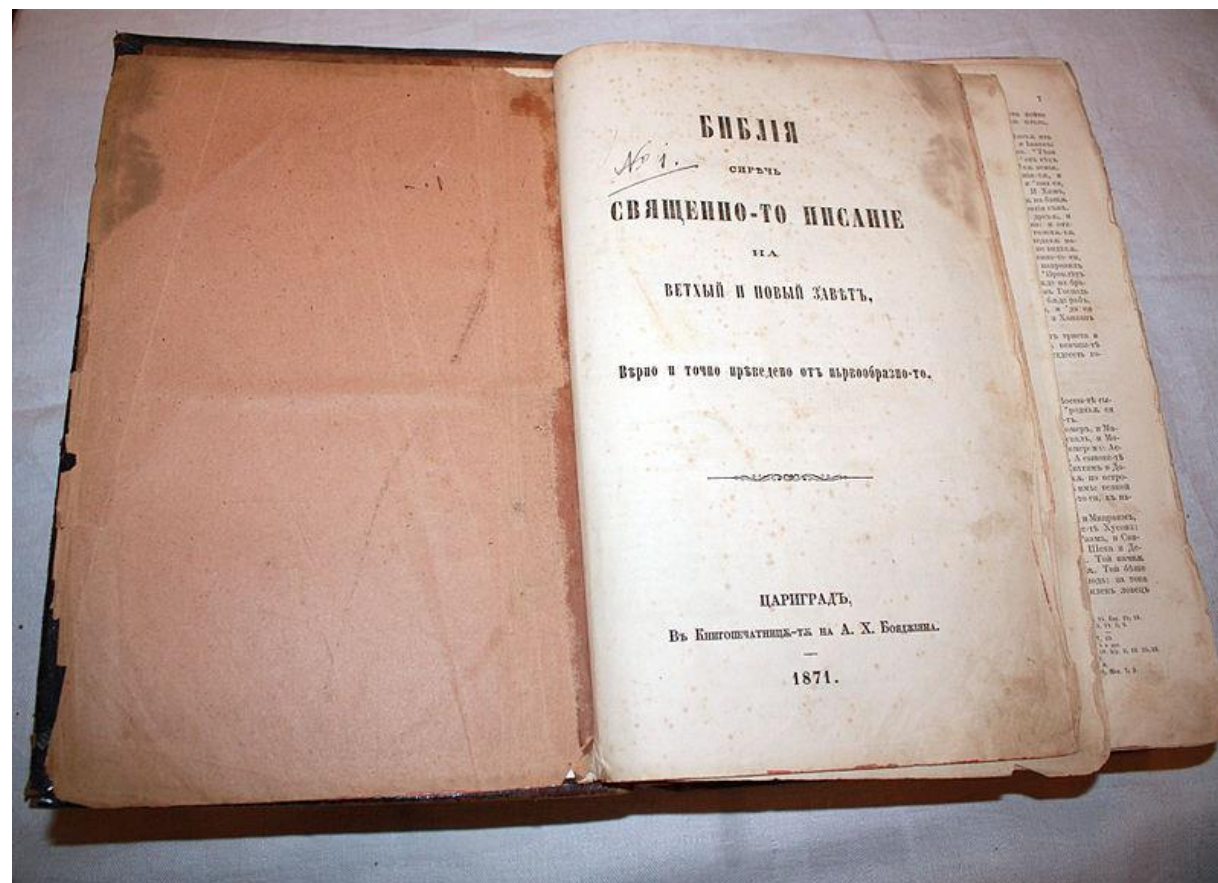
Просветна и литературна дейност

През 1843 г. Славейков става учител във Велико Търново, но за написаното „Прославило се Търново със славни гръцки владици“ [1] е изгонен. [2] От 1844 до 1864 г. последователно става учител в други села и градове – Трявна, Видин, Враца, Плевен, Берковица, Лясковец, Бяла, Елена и др. Преподава по взаимоучителния метод. Работи като учител в първото класно училище в Елена и го нарича Даскалоливницата (подобно на „свещоливница“ – място, където се леят даскали).

Развива широка културно-просветна дейност. До 1847 г. събира 2263 песни, пословици и поговорки. От 1852 г. отпечатва първите си книги – „Смесена китка“, „Песнопойка“, „Басненик“. Пише поемата „Бойка войвода“ (1853) под влияние на революционните събития около Кримската война (1853 – 1856) и много бунтовни песни. Участва в заговора за неуспешното въстание на дядо Никола в Търново (1856). [2] Докато е учител в Търговище издава българския сатиричен вестник „Гайда“.

След като работи известно време във Варна, заминава за Цариград, поканен през 1864 г. да редактира българския превод на Библията (на източнобългарско наречие) от Българското библейско дружество [2], наред с Албърт Лонг, Илайъс Ригс и Христодул Сичан-Николов. Нейният цялостен превод, известен като Славейковата Библия, е отпечатан в Цариград през 1871 г. За значението на тяхното дело пише синът му Пенчо Славейков:

«Преводът на Библията тури край на езиковата безредица, на боричкането на разните наречия за първенство и се установи литературният език. След появяването на Библията на бял свят заглъхват разприте между разните български говори и източнобългарският говор става общ език за всички ратници на мисълта и националното съзнание.»

Славейков се очертава като най-известния български писател по онова време в Цариград. Издава повече от 60 книги (български и преводни) и периодика:

вестници: „Гайда“ (1863 – 1867), „Македония“ (1866 – 1872)[4], „Шутош“ (1873 – 1874), „Костурка“ (1874);
списания: „Ружица“ (1871), „Пчелица“ (1871), „Читалище“ (1872 – 1873), „Звънчатий глумчо“ (1872).

Той е сред ръководителите на църковната борба. По-късно е учител в Българската екзархия. През 1873 г. създава известната поема „Изворът на белоногата“.

И в оригиналните, и в подражателните си творби П. Р. Славейков доразвива българския език. Пише исторически патриотични песни и поеми, любовна и пейзажна лирика под влияние на руските поети Александър Пушкин, Афанасий Фет и Николай Карамзин. Запазени са части от исторически патриотични поеми (написани най-вероятно под влияние на Паисиевата история) – „Крумиада“, „Кралев Марко“, „Самуилка“).

П. Р. Славейков е познат и като основоположник на българската литература за деца, автор на учебници, проявява се като географ, историк и мемоарист.

Той е също така преводач, филолог, фолклорист. Издава 2 сборника с народни песни (1860, 1868), възстановява събраните си пословици (17 000 на брой). Издава „Български притчи и пословици и характерни думи“, изследва българските обичаи, обредната система, демонологията и народопсихологията. Пише под множество псевдоними.

През 1875 г. Славейков става дописен, а през 1884 г. – почетен член на Българското книжовно дружество, днес Българска академия на науките.

ПЕТКО РАЧОВ СЛАВЕЙКОВ

ГОТВАРСКА КНИГА

ИЛИ
НАСТАВЛЕНИЯ ЗА ВСЯКАКВИ
ГОЗБИ

НОВА МОДА КALEндАРЪ

ЗА

1857.

астрономисанъ и написанъ

отъ

ПЕТКА Р. СЛАВЕЙКОВА.

— Смѣйса дѣдо да са смѣома
Че дано са провѣома.

Година Първа.

ЦАРИГРАДЪ.

У книгопечатилта на Ц. Бѣстника.

otkrovenia.com